

Verzekering vrijwilligerswerk

Tijdens het vrijwilligerswerk kan er al eens iets foutlopen. Een ongeluk komt soms uit een onverwachte hoek: een vrijwilliger struikelt, kwetst zich, wordt omvergeduwd of valt,... Om gelijkaardige redenen kan het gebeuren dat een vrijwilliger iemand anders schade toebrengt, bijvoorbeeld door hem of haar omver te lopen of doordat de persoon door toedoen van de vrijwilliger op een ongelukkige manier ten val komt. Een passende en degelijke verzekering is dan ook van cruciaal belang.

1. Burgerlijke aansprakelijkheid

Aansluitend op het vorige hoofdstuk inzake de "Burgerrechtelijke aansprakelijkheid", wordt aan de organisaties (met uitsluiting van de kleine feitelijke verenigingen) die met vrijwilligers werken een bijkomende verplichting opgelegd, met name het afsluiten van een verzekeringscontract, dat minimaal in de volgende dekkingen voorziet:

- a) de burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatie voor de risico's m.b.t. het vrijwilligerswerk;
- b) de burgerlijke aansprakelijkheid van de vrijwilligers voor de schade die toegebracht is aan de begunstigde, aan andere vrijwilligers of aan derden tijdens de uitvoering van het vrijwilligerswerk of op weg naar en van de activiteiten.

Deze verplichting is trouwens een van de belangrijkste ingrepen van de wet en is op zich vrij logisch, aangezien de wetgever steeds de bedoeling gehad heeft om de vrijwilliger beter te beschermen.

Opgelet

Bij kleinere organisaties die niet aansprakelijk zijn voor de fouten van hun vrijwilligers is de burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering niet verplicht. Hier vallen de vrijwilligers onder het "gemeen recht" en kunnen dus zelf persoonlijk burgerlijk aansprakelijk gesteld worden voor hun fouten. Zij kunnen – voor zover ze over een familiale verzekering beschikken – in dergelijk geval beroep doen op deze verzekering privé-leven voor het vergoeden van de schade. Is dit niet het geval dan zal de vrijwilliger persoonlijk moeten opdraaien voor de schadevergoeding. Hetgeen nog maar eens aantoonde dat elke vereniging, hoe klein of hoe groot ze ook is, in feite best een verzekering inzake burgerlijke aansprakelijkheid onderschrijft voor de ganse groep, zijnde zowel voor de leden als voor de vrijwilligers. Een aanrader dus, zeker als je weet dat de verzekeringspremie van een dergelijke verzekering relatief goedkoop is!

2. Lichamelijke ongevallen

Het afsluiten van een verzekering tegen lichamelijke ongevallen is wettelijk niet verplicht, doch anderzijds rust er op elke organisatie die zich zichzelf en haar vrijwilligers een beetje respecteert hoe dan ook een zekere morele plicht om ook op dat vlak er voor te zorgen dat de vrijwilligers over een voldoende bescherming beschikken.

Wanneer een vrijwilliger lichamelijke letsels oploopt tijdens zijn bezigheden binnen de organisatie, zonder dat daarbij de fout van een derde bij betrokken is, zou de vrijwilliger het voordeel moeten kunnen genieten van een verzekering die hem bijvoorbeeld zijn medische kosten terugbetaald en tevens voorziet in de uitkering van een vergoeding bij een dodelijk ongeval of een ongeval met ernstige blijvende letsels. Dezelfde redenering is trouwens eveneens geldig voor wat de ongevallen betreft die gebeuren op de weg naar en van de activiteiten.

De verzekeringsmarkt heeft op het vlak van de lichamelijke ongevallenverzekering heel wat te bieden. Zowel goedkope als dure verzekeringsproducten, hetgeen uiteraard te maken heeft met de dekkingen, de waarborgen, de franchise, ... die in de polis worden voorzien.

Het is dan ook niet altijd eenvoudig om hierin de gulden middenweg te vinden. Een polis met uitgebreide waarborgen biedt vanzelfsprekend aan de vrijwilligers een ruimere dekking, doch wanneer de verzekeringspremie moet gedragen worden door de vereniging, zal de kostprijs een niet geringe rol gaan spelen bij een keuze.

Onze federatie biedt de aangesloten leden al meer dan vijftientig jaar de gelegenheid om een dergelijke verzekering "lichamelijke ongevallen" voor vrijwilligers af te sluiten. Het is een verzekeringscontract dat in een behoorlijke dekking voorziet, terwijl de premies best betaalbaar zijn.

Voor meer informatie dienaangaande kan je terecht op onze website www.fenvlaanderen.be onder de rubriek "Verzekeringen > Ledenverzekering".

3. Rechtsbijstand

Ook hier geldt dezelfde redenering als bij de verzekering "lichamelijke ongevallen", namelijk dat het aangewezen is om ook op dit terrein in een verzekering te voorzien.

Deze verzekering "rechtsbijstand" geeft aan de vrijwilliger die betrokken raakt in een rechtszaak de nodige ondersteuning, o.m. bij het aanduiden van experts of advocaten en neemt tevens de kosten inzake de horaria van deze personen ten laste. De vrijwilliger kan dus bij wijze van spreken kosteloos het voordeel genieten van een degelijke verdediging, wat niet onbelangrijk is in een rechtszaak.

De dekking van de waarborg "rechtsbijstand" wordt best opgenomen in de polis inzake de verzekering der burgerlijke aansprakelijkheid, hoewel in sommige collectieve verzekeringscontracten deze waarborg vaak ook als een uitbreiding terug te vinden is in de verzekering "Lichamelijke ongevallen".

4. Familiale verzekering

Er is voorzien dat de verzekeraars hun polissen "gezinsaansprakelijkheid" zullen moeten aanpassen, waardoor het vrijwilligerswerk steeds geacht wordt deel uit te maken van het privé-leven in kwestie. Deze aanpassing is van cruciaal belang voor de vrijwilligers die actief zijn in een organisatie die niet onder toepassing valt van artikel 5 en 6

van de wet. (Voor bijkomende commentaar dienaangaande verwijzen wij naar hoofdstuk "Aansprakelijkheid van de vrijwilliger en de organisatie").

Deze vrijwilligers kunnen bijgevolg, indien de organisatie waar ze actief zijn geen verzekering "burgerlijke aansprakelijkheid" heeft afgesloten beroep doen op hun familiale verzekering, uiteraard voor zover zij over een dergelijke verzekering beschikken. Is dit niet het geval, wel, dan zal de vrijwilliger helaas zelf moeten opdraaien voor de kosten inherent aan de schadevergoeding.

5. Contractuele aansprakelijkheid

Dit is een vorm van aansprakelijkheid die bij de gewone leek vrijwel niet bekend is en vaak ook voor heel wat verwarring en misverstanden zorgt.

Laten we er voor alle duidelijkheid eerst bij vertellen dat een dergelijke verzekering evenmin verplicht wordt door de nieuwe wet op het vrijwilligerswerk.

Wat houdt een verzekering "contractuele aansprakelijkheid" in feite in?

Wel, het woordje "contractuele" verwijst al meteen naar de "contractuele band" tussen bijvoorbeeld twee contracterende partijen. Meer concreet, wanneer twee partijen met elkaar een afspraak maken, hetzij mondeling of schriftelijk, wel, dan kan je al van een "contractuele band" spreken.

Bijvoorbeeld

Een vereniging of een vrijwilliger huurt of neemt een zaal, een geluidsinstallatie, een vergaderlokaal, een voertuig, ... in gebruik van een derde, wel dan is het logisch dat dit "goed" na afloop in dezelfde staat terugbezorgd wordt aan de eigenaar (de verhuurder of de bruikleengever).

Indien er evenwel schade berokkend werd aan het gehuurde of in bruikleen genomen goed, wel, dan moet deze schade vergoed worden, zoniet hersteld worden op kosten van de huurder of de bruikleennemer.

Feit is dat deze verzekering slechts sporadisch afgesloten wordt door organisaties omdat de verzekeringspremies nogal aan de hoge kant liggen, zonder dan nog te spreken van het aantal vrijstellingen (franchise) die voorzien worden.

Anderzijds beschikken heel wat gemeentelijke sportzalen, culturele centra, enz ... over een dergelijke verzekering en wordt de kostprijs ervan doorverrekend in de huurprijs. Op zich in feite een ideale en zelfs prijsvriendelijke formule, waarbij zowel de verhuurder als de huurder over een passende bescherming beschikt.

6. Automobielverzekering.

Ook hier is in artikel 8 bis van de wetgeving voorzien dat de vrijwilliger beschermd moet worden tijdens het verrichten van vrijwilligerswerk, alsook tijdens de verplaatsingen naar en van de activiteiten. Hierdoor zal de vrijwilliger, ook als hij "in opdracht" van het vrijwilligerswerk rijdt, beroep kunnen doen op zijn eigen automobielverzekering.

Voor het merendeel van de vrijwilligers heeft deze aanpassing weinig of niets te betekenen, omdat de automobielverzekeraars in het verleden dienaangaande slechts opmerkingen maakten in de gevallen waar het vrijwilligerswerk van iemand quasi vergeleken kon worden met een persoon die een beroepsactiviteit uitvoerde met een zijn persoonlijk voertuig. In dergelijke gevallen kan de verzekeraar, net zoals een gewone werknemer die zijn persoonlijk voertuig hoofdzakelijk gebruikt om zijn beroep uit te oefenen, een bijpremie aanrekenen voor het zogenaamde "beroepsgebruik".

In het klassieke verenigingsleven en dus ook bij carnavalsverenigingen komt dit fenomeen echter niet of slechts uitzonderlijk voor.

7. Brandverzekering en "alle risico's verzekeringen.

De noodzaak van dergelijke verzekeringen moet overwogen worden van geval tot geval. Het gaat hier immers om de verzekering van "goederen" die hetzij hun eigendom zijn, zoniet gehuurd of in bruikleen genomen worden. Alles hangt er van af onder welke omstandigheden evenementen georganiseerd worden. Ook de omvang, de plaats, e.d., waar evenementen plaatsvinden speelt een grote rol.

Zeker voor de evenementen van een grote omvang of waar veel publiek verwacht wordt, is het wat deze verzekeringen betreft noodzakelijk beroep te doen op professionele mensen uit de verzekeringswereld.